LĂRGIREA ZONEI DE ACȚIUNE A ARBITRULUI DE CENTRU

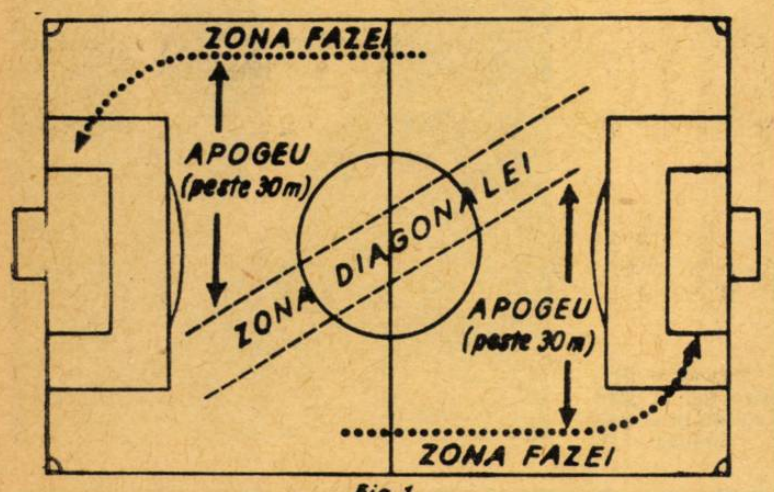

Fig. 1

Innoirile la care a fost supus jocul de fotbal în ultimul timp, perfecționările ce i s-au adus în mod sistematic și — în ansamblu — progresul rapid pe care l-a făcut acest joc, în special în ultimul deceniu de existență, i-au creat un cadru tehnic și tactic superior.

Spiritul colectiv — constructiv — ofensiv în care se desfășoară jocul a făcut ca circulația mingii și a jucătorilor să crească considerabil în frecvență și în intensitate, iar relația atacant-apărător să devină tot mai combativă. Dezvoltarea vitezei de execuție și a îndemînării, a forței și a rezistenței fizice, precum și — îndeosebi — ridicarea pe o treaptă superioară a nivelului de gîndire tactică a jucătorului modern, au condus la dinamizarea jocului, la continua îmbunătățire a calității spectacolului sportiv.

Dezvoltarea vitezei și intensității acțiunilor, în esență, dinamizarea jocului, se reflectă în mod corespunzător și în activitatea de arbitraj prin aceea că, pe de o parte, s-a îngreuiat diferențierea acțiunilor incorecte de cele corecte, iar, pe de altă parte, procesul de percepție — judecată — sancțiune a devenit mai dificil. În condițiile în care întregul cîmp de joc a devenit teatrul unor acțiuni tactice complexe, mijloacele de care dispune arbitrul pentru supravegherea jocului, precum și repartizarea sarcinilor între arbitrul conducător și arbitrii de linie nu mai corespund pe deplin nivelului la care se situează în prezent jocul.

NEAJUNSURILE „DIAGONALEI"

Astfel, sistemul de arbitraj **actual, cu zona sa rigidă care limitează deplasarea arbitrului de centru pe diagonala imaginară ce unește, oblic, colțurile celor două suprafețe de pedeapsă,** nu mai întrunește **una** din trăsăturile esențiale ale unui **bun** sistem — **suplețea — deoarece :**

— față de difuziunea fazelor, diagonala, așa cum este ea concepută, nu permite arbitrului conducător să acopere decît o zonă de aprox. 2—3 m. situată pe axa diagonalei.

— mișcarea rigidă pe această axă face ca, atunci cînd faza se desfășoară pe partea opusă arbitrului de centru, acesta să se depărteze în mod nejustificat de zona în care se desfășoară acțiunea, așa cum rezultă din schița numărul 1 :

Din această cauză, perspectiva de plan și de adîncime a arbitrului de centru se alterează, iar perceperea acțiunilor de joc nu se face de la o distanță optimă.

Dar o dată cu perfecționarea tacticii jocului (apariția sistemului cu patru fundași și a variantelor sale), și rolul arbitrilor de linie, în conducerea jocului, s-a modificat structural.

Astfel, oricît de distribuitivă ar fi atenția unui arbitru de linie, el nu poate percepe în bune condițiuni ceea ce se petrece în zona sa de observare în vederea semnalizării pe lîngă ofsaid și a altor greșeli și incorectitudini. Și, acest lucru este deplin justificat, deoarece la acțiunile de pe partea lui, spațiul ce trebuie observat de arbitrul de linie se mărește, iar cuprinderea simultană, în cîmpul său vizual, a jucătorilor care ar putea săvîrși greșeli și incorectitudini, a jucătorului care este în posesia mingii și a jucătorului (jucătorilor) aflați în poziție de ofsaid este stînjenită simțitor, deoarece :

— cele două (sau mai multe mișcări) impuse de comutarea perceptorului vizual necesită un timp mai îndelungat ;

— perceperea lovirii balonului și a poziției jucătorului aflat în poziție de ofsaid nefăcîndu-se simultan poate duce la greșeli în aprecierea ofsaidului.

În plus, dacă ținem seama că în zona liniei de ofsaid se petrec dese interferențe între jucătorii din atac și cei din apărare, aflați într-o continuă mișcare înainte-înapoi, ne putem ușor imagina dificultățile pe care le întîmpină arbitrii de linie puși să perceapă, să judece și să semnaleze arbitrului conducător pe lîngă ofsaid și alte greșeli și incorectitudini. Concentrată asupra mai multor subiecte, atenția lui va putea fi ușor reținută de un fapt neesențial pentru o fracțiune de secundă și, astfel, îi va scăpa de sub supraveghere zona liniei de ofsaid, ceea ce poate conduce la săvîrșirea unor greșeli ireparabile.

★

Deși cele expuse pînă în prezent nu au pretenția de a epuiza această problemă, considerăm totuși edificatoare argumentele aduse pentru sublinierea necesității punerii în concordanță a sistemului actual de arbitraj și a sarcinilor ce revin celor trei arbitri care conduc un joc, cu contextul în care se înscrie astăzi dezvoltarea jocului de fotbal pe plan tehnic și — mai ales — tactic.

Pornind de la neajunsurile arătate cred că se impune, pe de o parte, LĂRGIREA ZONEI DE ACȚIUNE A ARBITRULUI DE CENTRU și, pe de altă parte, DEGREVAREA ARBITRILOR DE LINIE DE OBSERVAREA UNEI PĂRȚI DIN GREȘELILE ȘI INCORECTITUDINILE PETRECUTE ÎN ZONA LIMITROFĂ LOR.

Acest lucru se poate realiza prin acoperirea, de către arbitrul de centru, a întregului spațiu hașurat din schița nr. 2 adică prin părăsirea diagonalei și mișcarea pe aproape întreg cîmpul de joc, în apropierea fazelor.

În spațiul respectiv, arbitrul de centru ar urma, deci, să se deplaseze astfel încît să fie la o distanță de max. 8—12 m. lateral și în spre înapoia fazei de joc. În apropierea porților el va trebui să descrie un arc de cerc spre interiorul terenului, avînd grijă să-și creeze unghiul de vedere necesar observării fazei și a semnalizărilor arbitrilor de linie. În zona în care se suprapune spațiul hașurat pe o parte din suprafața de pedeapsă, arbitrul de centru trebuie să pătrundă numai atunci cînd este strict necesar. De asemenea, el trebuie să-și asigure un plasament optim pentru a evita eventualele „întîlniri" cu mingea sau chiar posibilitatea de a împiedica din acțiune pe jucători.

AVANTAJELE LĂRGIRII ZONEI

Consider că prin lărgirea zonei de acțiune a arbitrului de centru nu s-ar contraveni Regulamentului de joc, Memorandumului F.I.F.A. cu privire la colaborarea dintre arbitrul de centru și arbitrii de linie sau sistemului de arbitraj publicat în anexă la regulament, ultimele două neavînd caracter imperativ. În schimb, se vor evita neajunsurile create de depărtarea de fază a conducătorului de joc și de duplicitatea aprecierii aceleași acțiuni, reducîndu-se substanțial eventualele dezacorduri ce se ivesc uneori între arbitrul de centru și arbitrii de linie. În același timp se va crea posibilitatea degrevării arbitrilor de linie de o parte din sarcinile observării unor greșeli și incorectitudini din cîmpul de joc petrecute în zona lor de activitate pentru a-și îndrepta atenția, cu prioritate, asupra liniei de ofsaid, iar arbitrului de centru îi va permite să se deplaseze în funcție de necesitățile cerute de joc.

Desigur că cele prezentate reprezintă simple păreri sau propuneri. Supunerea lor discuției largi a masei de arbitri consider că va pune la îndemîna forurilor de specialitate concluzii utile și va putea constitui o contribuție substanțială a arbitrilor români la îmbunătățirea activității de arbitraj în general, ca și a arbitrajului nostru, în special.

CHIRIAC MANUȘARIDE
arbitru

Sfaturi pentru voi, TINERI FOTBALIȘTI

TRAGEȚI LA POARTĂ ȘI DE LA DISTANȚĂ!

Pe tine, tinere fotbalist, care te pregătești incontinuu pentru a promova în echipele de seniori, trebuie să te preocupe însușirea unor execuții tehnice cît mai corecte și mai variate pentru ca să poți înscrie goluri chiar în condițiile actuale ale unor apărări mai bine organizate și mai numeroase. Ai observat, desigur, că în timpul jocului, cu cît te apropii mai mult de poarta adversă, apărătorii sînt tot mai numeroși, iar în spațiul din fața porții, este mai greu să pasezi sau să găsești un loc liber pentru a trage. Dar la 6 m de poartă e foarte greu de ajuns! Ce-i de făcut în această situație? Simplu: *înaintașii să tragă de la distanță, atunci cînd apărătorii sînt răsfirați pe intervale mai mari.* Execuția aceasta rapidă, prin surprindere, are multe șanse de a-l prinde pe portar nepregătit, pe picior greșit. Multe echipe străine ne-au arătat eficacitatea acestui procedeu (Real Madrid, Gremio, Partizan Belgrad, etc.).

Dar, *pentru a trage la poartă trebuie să te pregătești mult și să înveți să execuți precis și sigur, dar mai ales să tragi fără preluare, din primul timp, cum se spune.* La început va fi greu. De cele mai multe ori vei rata. Dar încet și cu răbdare, îți vei însuși acest procedeu și se va trezi în tine dorința de a încerca și mai mult, trăgînd la poartă din alergare cu piciorul stîng sau drept. Tot exersînd, curînd vei ajunge să-ți desvolți „simțul porții" astfel încît să șutezi din orice poziție, de la orice distanță, la momentul potrivit.

Mai întîi trebuie să înveți să tragi tare pe jos și cînd ai devenit stăpîn pe această execuție poți încerca și altele. Iată, acum, cîteva exerciții simple:

1. Lucrează în fața unui perete, la o distanță de 15—20 m, așezînd mingea în fața ta și lăsînd greutatea corpului pe piciorul de sprijin, care se găsește la un lat de palmă alături de minge. Pendulează înapoi piciorul cu care tragi, avînd vîrful îndreptat în jos și genunchiul deasupra mingii. Acum trage puternic, astfel ca partea ghetei unde se încheie șiretul să lovească „curat" mingea, trimițînd-o spre perete. Piciorul cu care ai tras, continuă pendularea înainte, dar tu să rămîi în echilibru, pe piciorul de sprijin. Exersînd mult îți poți dezvolta curajul și obișnuința de a ține glesna tare.

2. Vino la minge din alergare. Încearcă în continuare cîteva exerciții și cu piciorul celălalt, mai întîi singur la perete, apoi cu doi-trei parteneri.

3. Împinge mingea înainte și aleargă după ea din direcție puțin laterală și trage. Continuă aceste exerciții, pînă ce simți de fiecare dată, că tragi corect cu ambele picioare, puternic și mai ales de jos. Dacă urmărești să capeți și precizie, aceasta dovedește că poți avansa destul de repede.

4. Caută să-ți îmbunătățești precizia lucrînd cu un partener pe marginea terenului. Trage direct în mingea care vine spre tine, trimițînd-o pe sub o poartă mică, înaltă de un metru și lată de doi.

La acest exercițiu îndepărtați-vă treptat unul de altul, trăgînd din ce în ce mai puternic. Nu folosi mereu același picior!

EXERCIȚII ÎN TREI

5. Onei, Radu și Sorin se așează pe teren în linie, la intervale de 14—15 m. unul de altul. Onei pasează lui Radu care trage mai departe spre Sorin, acesta trimite înapoi, la Radu, care transmite mingea lui Onei. Scopul acestui exercițiu este de a face ca jucătorul din mijloc să se miște mereu și să tragă cu ambele picioare, precis și pe jos la parteneri. După un anumit timp, ei vor schimba locurile.

TRAGE DIN VOLEU, JOS!

În joc, sînt situații cînd mingea îți vine la semi-înălțime și trebuie să tragi direct pe jos. Această execuție se numește „voleu" și se exersează astfel:

Aruncă-ți mingea în față, cu boltă, apoi aleargă ușor către locul unde ea va cădea și caută să tragi direct, cînd se găsește la circa 30 cm. În momentul cînd șutezi, piciorul de sprijin va fi pe locul în care va cădea mingea. Caută să nu te lași pe spate. Cea mai mare parte a forței de lovire, provine din extinderea piciorului. Dacă tragi în mingea care-ți vine din centrare, o poți face prin întoarcere, aplecîndu-te în direcția opusă traiectoriei mingii. Astfel, piciorul cu care tragi are mai mult elan, viteză și forță.

TRASUL LA POARTĂ

După ce ai făcut exercițiile descrise mai sus și ți-ai însușit bine procedeele de lovire corectă a mingii, poți exersa acum trăgînd la o poartă apărată de un portar.

La început nu ai nevoie chiar de o poartă regulamentară, e suficient să improvizezi una din bețe înfipte în pămînt sau s-o desenezi pe zid. Se poate lucra în patru, fiecare trăgînd pe rînd la poartă.

1. Radu pasează lui Onei, care trage din unghi drept, la o poartă marcată cu jaloane și apărată de un portar.

În partea opusă, Sorin și Mircea vor face același lucru.

2. Pe un teren de 40x30 m, despărțit la mijloc de o linie, sînt plasați 5 apărători într-o jumătate și 4 atacanți în cealaltă. Atacanții vor combina între ei și vor căuta să găsească repede soluția cea mai bună de a trage la poartă, însă numai de la linia de centru, adică de la 20 m. Apărătorii nu vor face altceva, decît să apere poarta, înapoind mingea atacanților, după efectuarea șutului.

Cînd exersezi trasul la poartă, caută să te pui în situații cît mai dificile de joc și imaginează-ți ocaziile care i s-ar ivi unui jucător, ca și tine, într-un meci adevărat. În acest caz, vei găsi foarte multe soluții de execuție. Iată cîteva exemple:

a) Caută să tragi direct dintr-o centrare care vine din marginea terenului. Acest lucru îți va dovedi că este necesar să știi să tragi cu ambele picioare și cu oricare parte a labei piciorului. Dacă joci pe dreapta, vîrf de atac, extremă, mijlocaș sau chiar fundaș, trebuie să știi să tragi cu stîngul

Dacă nu știi, ești obligat să stopezi sau să preici mingea și s-o treci pe piciorul drept. Pînă cînd faci însă această manevră, apărătorii au timp să revină și să-ți închidă calea, iar portarul este gata pregătit pentru a întîmpina șutul tău. La fel se poate întîmpla cu cel care joacă pe stînga: el va trebui să folosească piciorul drept. Deci fii atent și învață!

b) Exersează trasul la poartă, din alergare cu schimbare de direcție din plină viteză. Poți depăși apărarea, prin dribling derutant făcut în plină viteză, dar fii atent și micșorează-ți pașii înainte de a trage.

Repeți mult acest exercițiu folosind jaloane, siluete, sau alte obstacole.

c) Încearcă preluarea unei pase în adîncime și trage din plină alergare. Exersează cu un partener, făcînd cu el un schimb de mingi încheiat brusc cu o pasă în adîncime, în timp ce tu alergi spre poartă. Caută să tragi bine și direct, lovind mingea puternic, Amintește-ți: la meci dacă șovăi, apărarea va avea timp să intervină.

ȘTEFAN STĂNCULESCU
antrenor la Centrul de fotbal Dinamo București

În septembrie

Regulamentul de joc în discuție

Din nou frămîntări în jurul... regulamentului jocului de fotbal. In momentul de față, „INTERNATIONAL BOARD" (care, după cum se știe, este unicul for în măsură să decidă asupra modificării unei reguli de joc) se află în posesia mai multor propuneri privind schimbarea regulamentului la unele capitole. „I. B." a examinat toate aceste propuneri care i-au fost transmise prin intermediul Federației Internaționale de Fotbal Asociație (F.I.F.A.). Cea mai importantă dintre propuneri este aceea care se referă la autorizarea înlocuirii a doi jucători în partidele internaționale oficiale.

Cum nu s-a înregistrat nici o majoritate clară în urma discuțiilor care au avut loc, „International Board" a hotărît să numească o comisie specială, alcătuită din opt membri și condusă de Sir Stanley Rous, *președintele F.I.F.A. Această comisie urmează să ia în discuție și să decidă asupra următoarelor trei propuneri :*

1. Admiterea înlocuirii jucătorilor.
2. Interzicerea totală a atacului asupra portarului în suprafața porții („careul mic" sau de 6 m).
3. Lovitură liberă indirectă împotriva portarului care întîrzie degajarea mingii.

În legătură cu această ultimă propunere precizăm că este vorba ca portarul să degajeze mingea după ce a făcut patru pași, în caz contrar să fie sancționat cu o lovitură liberă indirectă.

Comisia specială se va întruni în cursul lunii septembrie, ceea ce înseamnă că eventualele hotărîri ale sale nu vor putea intra în vigoare înainte de sezonul 1967—68. Oricum însă, ele vor determina unele modificări în antrenamentul jucătorilor și în special al celor direct vizați de eventualele modificări de regulament.

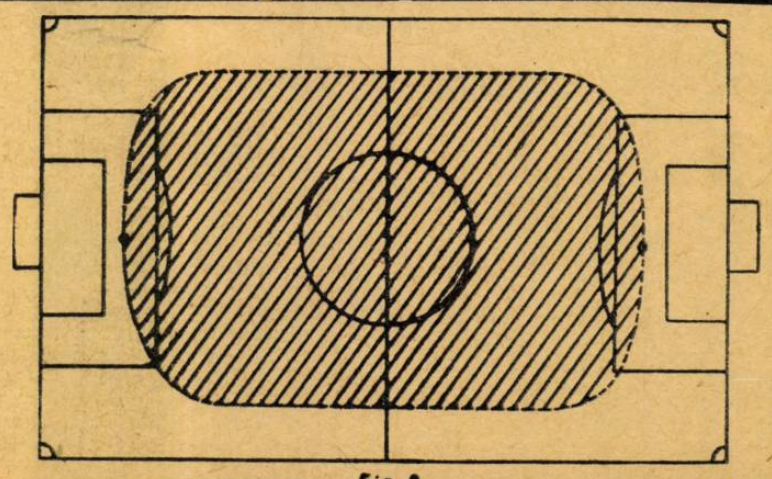

Fig. 2